

Dosarul nr. 2rac-232/21

Prima instanță: Judecătoria Edineț sediul Ocnîța (jud. I. Dragulean)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

27 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Igor Tutunari

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva lui Igor Tutunari, Mariei Tutunaru și Dinei Garaz, succesori în drepturi ai fondatorului Gospodăriei Țărănești „Tutunaru Boris”, Boris Tutunaru cu privire la încasarea subvenției și a dobânzii de întârziere

împotriva deciziei din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Igor Tutunari și menținută hotărârea din 28 septembrie 2020 Judecătoriei Edineț sediul Ocnîța, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 13 septembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Tutunaru Boris” cu privire la încasarea subvenției și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a invocat că GȚ „Tutunaru Boris” a depus la Agenție dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/1508UN1581, în conformitate cu măsura 1.2 „Subvenționarea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole”, prevăzută de Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2015.

A indicat că GȚ „Tutunaru Boris” a înființat o livadă de nuc pe o suprafață de 2,51 ha, beneficiind în acest sens de subvenții în mărime de 42 670 de lei, iar transferul subvenției a fost efectuat în temeiul Ordinului de plată nr. 3311 din 12 martie 2016.

A precizat că potrivit documentelor anexate de GȚ „Tutunaru Boris” la cererea de acordare a sprijinului financiar, livada a fost înființată pe terenurile cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX.

În temeiul pct. 8 subpct. 5) din Regulamentul cu privire la constituirea Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 521/2017 și a Ordinului nr. 91 din 6 iulie 2018, dosarul de subvenționare menționat a fost supus verificării, în urma căreia s-a constatat că GȚ „Tutunaru Boris” a defrișat plantația de nuc, care se află pe nr. cadastrale XXXXX și XXXXX, cu suprafața de 2,51 ha, pentru care a beneficiat de subvenții, iar constatările respective au fost consemnate în fișa de verificare nr. 155 din 20 iulie 2018 și în procesul-verbal nr. 32 privind constatarea iregularităților din 24 iulie 2018.

A accentuat că GȚ „Tutunaru Boris” a încălcat angajamentele asumate și prin prisma declarației pe proprie răspundere, anexată la cererea de solicitare a sprijinului financiar, unde conform pct. 3 din declarația nominalizată, și-a asumat obligațiunea de a nu casa, defrișa plantațiile multianuale, conform perioadei de timp specificată la pct. 44, din Regulament, precum și să respecte criteriile de eligibilitate în dependență de măsura/sprijinul accesată.

Conform Anexei nr. 1 la Regulamentul privind modul de evidență a intrării pe rod a plantațiilor perene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 705/1995, plantația perenă de nuc intră deplin pe rod în anul 9, indiferent de gradul de creștere viguros, mijlociu sau slab, iar potrivit poziției nr. 000005007 din Anexa nr. 1 la Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 338/2003, plantația perenă de nuc are durată de funcționare utilă de 40 de ani.

Astfel, 1/3 din durata de funcționare utilă constituie 13 ani 3 luni, la care se adaugă termenul de 9 ani, după împlinirea căruia plantația de prun intră pe rod, astfel termenul în interiorul căruia GȚ „Tutunaru Boris” nu avea dreptul să defrișeze plantația de nuc este de 22 de ani și 3 luni.

A evidențiat că, având în vedere faptul că subvenția pentru înființarea plantației de prun s-a acordat în 2015, iar în anul 2018 plantația ce se afla pe terenurile cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, GȚ „Tutunaru Boris” a încălcat prevederile legale invocate și, respectiv, urmează să restituie subvenția achitată.

A mai notat că prin somația nr. 175/07 din 14 martie 2019, a solicitat de la GȚ „Tutunaru Boris” restituirea sprijinului financiar acordat în mărime de 42 670 de lei, în termen de 10 zile lucrătoare din momentul recepționării acesteia, care a fost însă lăsată fără examinare.

Și-a întemeiat pretențiile în baza pct. 10 subpct. 4), pct. 44 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2015, Anexei nr. 1 la Regulamentul privind modul de evidență a intrării pe rod a plantațiilor perene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 705/1995, art. 942 alin. (1), (2) Cod civil, art. 166, 167, 276² – 276⁴ CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul GȚ „Tutunaru Boris” în beneficiul său a subvenției acordate conform dosarului de subvenționare nr. 1.2-P/1508OC1222, în mărime de 42 670 de lei și a dobânzii de întârziere în

sumă de 3 014,96 lei, calculată pentru perioada 1 aprilie 2019 – 12 septembrie 2019.

Prin încheierea din 22 iunie 2020 a Judecătoriei Edineț sediul Ocnîța, a fost dispusă înlocuirea unicului fondator și membru al GȚ „Tutunaru Boris”, Boris Tutunaru, cu succesorii săi în drepturi Maria Tutunaru, Igor Tutunari și Dina Garaz.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din acțiune din 27 iulie 2020, Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură a solicitat încasarea în mod solidar din contul Mariei Tutunaru, Igor Tutunari și Dinei Garaz a subvenției acordate în mărime de 42 670 de lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 8 486,95 de lei, calculată pentru perioada 1 aprilie 2019 – 23 iulie 2020.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2020 a Judecătoriei Edineț sediul Ocnîța, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată în mod solidar de la Igor Tutunari, Maria Tutunaru și Dina Garaz în beneficiul Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură, subvenția acordată în sumă de 42 670 de lei și dobânda de întârziere în mărime de 8 486,95 de lei.

A fost încasată în mod solidar de la Igor Tutunari, Maria Tutunaru și Dina Garaz în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1 534,71 lei.

Prin decizia din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Igor Tutunari și menținută hotărârea din 28 septembrie 2020 a Judecătoriei Edineț sediul Ocnîța.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că, deși potrivit titlurilor de proprietate a dreptului deținătorului de teren, Boris Tutunaru și Maria Tutunaru dețin terenurile agricole cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX, atribuite lor prin Dispoziția primarului com. Lencăuți din 17 noiembrie 2000, dâșii de facto au prelucrat alte terenuri agricole, iar plantația multianuală pomicolă de nuci, pentru care GȚ „Tutunaru Boris” a beneficiat de sprijinul financiar, a fost înființată pe alte terenuri decât cele invocate în cererea de solicitare a sprijinului financiar depusă la Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, lucru despre care fondatorul și unicul membru al întreprinderii, Boris Tutunaru a cunoscut, însă în pofida acestui fapt, în cererea de solicitare a sprijinului financiar din 9 iulie 2015, a indicat date incorecte cu privire la terenurile agricole pe care a fost înființată plantația multianuală de nuci.

Or, deși în Registrul bunurilor imobile, Boris Tutunaru și Maria Tutunaru sunt deținătorii terenurilor agricole cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX, în procesul examinării cauzei a fost constatat faptul că din 2001, titlurile de proprietate au fost predate către OCT Ocnîța și elaborat un alt proiect de organizare a teritoriului, iar GȚ „Tutunaru Boris” prelucra alte terenuri decât cele deținute de drept și a înființat livada de nuci pe terenurile agricole cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX.

La 8 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Igor Tutunari a declarat recurs împotriva deciziei din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel în mod eronat a aplicat prevederile art. 1389 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, care nu pot fi aplicate raporturilor juridice formate între AIPA și GȚ „Tutunaru Boris”, or, între ultimii existau relații bazate pe temei legal, și anume Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 352/2015 și Ordinul AIPA nr. 91 din 6 iulie 2018.

Mai mult, a precizat că instanța de apel nu a identificat condițiile ce oferă posibilitatea restituirii prestației, în conformitate cu art. 1389 alin. (2) Cod civil, or, temeiul raportului obligațional dintre părți nu a decăzut și nici nu a fost constatată existența unei excepții care exclude pe termen lung posibilitatea executării obligației.

Totodată, a indicat și asupra încălcării normelor de drept procedural, cauza fiind examinată în lipsa sa și a reprezentantului său, or, potrivit pct. 3 al Hotărârii Comisiei Teritoriale Extraordinare de Sănătate Publică nr. 27 din 12 februarie 2021, în com. Lincăuți, au fost instituite măsuri restrictive și izolarea la domiciliu, astfel fiind în imposibilitate de a se deplasa atât în interiorul localității, cât și în afara acesteia.

La 21 august 2021, în adresa GȚ „Tutunaru Boris”, Dinei Garaz, Mariei Tutunaru și Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Igor Tutunari, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 14 vol. II), recepționată de către Maria Tutunaru și GȚ „Tutunaru Boris” la 6 septembrie 2021 (f. d. 15-16 vol. II), de către Dina Garaz la 26 august 2021 (f. d. 17 vol. II), iar de către Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură la 1 septembrie 2021 (f. d. 18 vol. II), potrivit avizelor de recepție.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit referințe prin care părțile în proces să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei, rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa lui Igor Tutunari la 9 iunie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la dosar (f. d. 247 vol. I), fiind recepționată de către recurent la 14 iunie 2021, ceea ce se atestă prin avizul de recepție (f. d. 252 vol. I).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 8 august 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Igor Tutunari, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Igor Tutunari, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Pe de altă parte, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că nici susținerea recurentului precum că examinarea cauzei a avut loc în lipsa dânsului și a reprezentantului său, întrucât a fost în imposibilitate de a se deplasa atât în interiorul localității, cât și în afara acesteia, din cauza instituirii măsurilor restrictive în com. XXXXX și sat. XXXXX r-nul XXXXX, care este localitatea în care Igor Tutunari își are reședința, nu constituie temei de a declara admisibil recursul.

Și asta deoarece, nu a fost demonstrat faptul că reprezentantul recurentului, avocatul Irina Răducan, împuternicită prin mandatul avocațial seria MA nr. 1496417, cu sediul în or. Ocnița str. Burebista 38 ap. 17, ar fi fost în imposibilitate de a se prezenta la ședința de judecată a Curții de Apel Bălți din 29 aprilie 2021, având în vedere că codul roșu în contextul pandemiei COVID-19 a fost instituit doar în localitățile XXXXX și XXXXX r-nul XXXXX.

Mai cu seamă că, având în vedere dispozițiile art. 206 alin. (5) CPC, la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna *o singură dată* judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia, în timp ce, pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, ședințele de judecată au fost amânate de mai multe ori la cererea acesteia.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Igor Tutunari urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Igor Tutunari.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic